

AHOLINI RO'YXATGA OLISH BOSQICHLARI HAMDA DAVLAT VA XO'JALIK BOSHQARUVI ORGANLARI ISHTIROKI

1

Aholini ro'yxatga olish bosqichlari hamda davlat va xo'jalik boshqaruvি organlari ishtiroki

Aholini ro'yxatga olishga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish ishlari keng qamrovli tadbir bo'lib, ketma-ket hamda bir vaqtning o'zida tegishli tadbirlarni amalga oshirish mumkin bo'lgan uch bosqichlni o'z ichiga oladi:

Birinchi bosqichda (3 yilgacha bo'lgan muddat) quyidagi ishlar amalga oshiriladi:

aholini ro'yxatga olish tadbirini o'tkazishni tashkil etish, o'tkazish tamoyillari, uslubiy asoslari va moliyalashtirish manbalarini aniqlash masalalarini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar tayyorlanadi;

aholini ro'yxatga olish tadbiri dasturini, aholini ro'yxatga olishni o'tkazish, uning natijalarini olish va e'lon qilishni tashkil etish uslubiyati ishlab chiqiladi;

aholini sinov asosida ro'yxatga olish tadbiriga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazishni tashkil etish, uning natijalarini tahlil qilish ishlari olib boriladi;

har bir ro'yxatga oluvchilarni o'z hududi bo'yicha xaritalar bilan ta'minlanadi;

aholi punktlaridagi uylarning ro'yxatini tuzish va aholini ro'yxatga olish tadbirini o'tkazishning tashkiliy rejasi tuziladi;

har bir xonadon raqamlanishi va ko'chalar nomlanishini amalga oshiriladi;

zamonaviy xaritalash texnologiyalaridan foydalangan holda aholini ro'yxatga olish tadbiriga tayyorgarlik ko'rish, uning o'tkazilishini nazorat qilish, yakuniy natijalarini olish va taqdim etishning avtomatlashtirilgan tizimini yaratish orqali tadbir monitoring qilib boriladi;

aholiga aholini ro'yxatga olishning maqsadi va vazifalari axborot-tushuntirish ishlari orqali tanishtiriladi;

ro'yxatga olish varaqalari va boshqa hujjatlar chop etilib, joylardagi mutaxassislarga etkaziladi;

ro'yxatga olish uchastkalarini bino, transport va aloqa vositalari bilan ta'minlash ishlari tashkil etiladi;

ro'yxatga olish tadbirida ishtirok etuvchi vaqtinchalik xodimlar o'qitilib, ular zaruriy vositalar bilan ta'minlanadi;

aholini ro'yxatga olish tadbiriga tayyorgarlik ko'rish bilan bog'liq boshqa ishlar olib boriladi.

Ikkinci bosqichda (10 kundan 60 kungacha bo'lgan davr) bevosita aholini ro'yxatga olish tadbirini o'tkazish ishlari amalga oshiriladi, ya'ni aholi to'g'risidagi ma'lumotlar yig'iladi, nazorat tekshiruvi o'tkaziladi va aholini ro'yxatga olish tadbiri materiallari qayta ishslash uchun ixtisoslashgan tuzilmalarga taqdim etiladi.

Uchinchi bosqichda (2 yildan 3 yilgacha bo'lgan davr) quyidagilar amalga oshiriladi:

aholini ro'yxatga olish tadbirining birlamchi materiallari ma'lumotlarni qayta ishslash bo'yicha ixtisoslashgan tuzilmalar tomonidan qabul qilib olinadi;

aholini ro'yxatga olish tadbiri materiallarni avtomatlashtirilgan tizimda qayta ishslashga tayyorlanadi;

~~—birlamchi ma'lumotlarni kiritish, kodlashtirish, nazorat va tahrir qilish ishlari amalga oshiriladi;~~

aholini ro'yxatga olish bo'yicha dastlabki natijalar olinadi;

aholini ro'yxatga olish tadbiri natijalarini e'lon qilish va ularni tarqatish ishlari amalga oshiriladi.

Aholini ro'yxatga olish bo'yicha vakolatli organ – O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika Agentligi hisoblanib, ular quyidagi muhim vazifalarni amalga oshiradilar:

a) muhim ilmiy va oliv ta'lim muassasalari ishtirokida aholini ro'yxatga olish tadbirini o'tkazish bo'yicha ilmiy-uslubiy va qo'llanma materiallarni tayyorlaydi;

b) har bir aholi punktida aholini ro'yxatga olish ishlarini muvofiqlashtiruvchi ro'yxatga olish uchastkalari mudirlarining, davlat statistika organlari xodimlari tarkibidan supervayzerlar (nazoratchi instruktorlar)ning tayinlanishini ta'minlaydi;

v) joylardagi tuman (shahar) hokimliklari bilan birgalikda, ro'yxatga oluvchi xodimlarni o'qitishni, shuningdek, ro'yxatga olish varaqalarini sinov ko'rinishida to'ldirish bo'yicha amaliy mashg'ulotlarni, keyinchalik xatoliklarni tahlil qilish va yuzaga kelgan qiyinchiliklarni tushuntirish orqali o'tkazilishini (o'qitish ishlari o'qitilayotgan xodimlarning o'rganilayotgan materialni to'g'ri o'zlashtirganliklari va ro'yxatga olish ishlariga tayyor ekanliklarini sinovdan o'tkazgandan so'ng yakunlanadi) amalga oshiradi;

g) O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi bilan birgalikda:

ro'yxatga olish natijalarini qayta ishslash bo'yicha moddiy-texnik vositalarni sotib olish, server uskunalarini, ro'yxatga olish varaqalarini mashinada o'qishni ta'minlovchi skanerlar va boshqa ofis texnikalari bilan ta'minlash bo'yicha tenderlar tashkil etish va o'tkazilishini ta'minlaydi;

aholini ro'yxatga olish varaqalari ma'lumotlarini kiritish va qayta ishslash bo'yicha avtomatlashtirilgan tizim yaratadi;

aholini ro'yxatga olish tadbirlari natijalarini olish bo'yicha dasturiy vositalarni ishlab chiqadi;

d) O'zbekiston Milliy axborot agentligi, O'zbekiston Milliy teleradiokompaniyasi, Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentliklari bilan birgalikda, aholini ro'yxatga olish tadbiri o'tkazilishi haqida aholini xabardor qilish, ro'yxatga olish tadbirlarida faol ishtirok etish bo'yicha aholi o'rtasida targ'ibot ishlarini olib borish, reklama roliklari, shiorlar chiqarish va boshqa shu kabi tadbirlarni amalga oshirish bo'yicha ishlarni muvofiqlashtiradi.

Bu tadbiriga nafaqat statistika organlari xodimlari, balki respublikaning boshqa davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari ham aholini ro'yxatga olish ishlarida bevosita ishtirok etadilar.

Jumladan: O'zbekiston Respublikasi YEr resurslari, geodeziya, kartografiya va davlat kadastri bo'yicha davlat qo'mitasi aholini ro'yxatga olish tadbirini o'tkazish uchun zarur bo'lган miqdorda kartografik materiallarning (shahar va qishloq aholi punktlarining sxematik rejasi, ma'muriy tumanlar xaritasи) tayyorlanishini ta'minlaydi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi "O'zarxiv" agentligi aholini ro'yxatga olish varaqalarini va boshqa hujjatlarni saqlash bo'yicha ishlarni muvofiqlashtiradi, shuningdek, aholini ro'yxatga olishning yig'ma hujjatlarini qayta ishlangandan so'ng doimiy saqlanishini yuritadi.

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi quyidagilarni amalga oshiradi:

aholini ro'yxatga olishga jalb etilgan shaxslarning to'liq xavfsizligi va ro'yxatga olish materiallarining saqlanishini ta'minlaydi;

ro'yxatga olishni o'tkazish davrida aholini ro'yxatga olish organlarining binolari va yuklarini qo'riqlashni amalga oshiradi;

aholini ro'yxatga olish organlari bilan birgalikda, ro'yxatga olishni o'tkazish uchun zarur ma'lumotlarni berishdan bosh tortgan yoki korxona va tashkilot hududiga kiritishga to'sqinlik qilgan shaxslarga nisbatan ma'muriy ta'sir choralar ko'rishi mumkin.

Bundan tashqari, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari, tumanlar (shaharlar) hokimliklari zimmalariga ham bir qator vazifalar yuklatilgan bo'lib, ular quyidagilarni amalga oshiradilar:

---

ro'yxatga olish tadbiriga jalg etilgan shaxslarning o'qishi va ishlashi uchun yaroqli bo'lgan mebellar va aloqa vositalari bilan jihozlangan vaqtinchalik binolar hamda aholini ro'yxatga olish varaqalari va boshqa hujjatlarni vaqtinchalik saqlash uchun qo'riqlanadigan binolar ajratadi;

aholini ro'yxatga olish uchastkalarini zarur transport va aloqa vositalari bilan ta'minlaydi;

davlat kadastro va davlat statistika organlari bilan birlashtirishda, doimiy yashovchi aholi sonini ko'rsatgan holda aholi punktlarining to'liq ro'yxatini tuzadilar.

Aholini ro'yxatga olish tadbiriga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish bo'yicha alohida ishlardan jalg etilgan pudrat tashkilotlari tomonidan mahsulotlar va xizmatlar sotib olish bo'yicha o'tkazilgan tanlov asosida bajariladi, ya'ni: aholi o'rtasida axborot-tushuntirish ishlarni o'tkazish; kartografik materiallarni chop etish; ro'yxatga olish materiallarini chop etish; moddiy-texnik ta'minlash; ro'yxatga olish materiallarini tashish; texnologik-loyiha ishlarni o'tkazish va dasturiy ta'minotni ishlab chiqish; ro'yxatga olish varaqalari ma'lumotlarini kiritish, avtomatlashtirilgan holda qayta ishlash va boshqalar.

Aholini ro'yxatga olish tadbiriga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazishga ko'maklashish uchun zarur hollarda qo'shimcha ravishda boshqa vazirliklar, idoralar, tashkilotlar, yuridik va jismoniy shaxslar jalg etilishi mumkin.

Boburjon Ahadjonov - Farg'ona viloyati statistika boshqarmasining "Ro'yxatga olish jarayonlarini tashkil etish va uni o'tkazish" bo'limi bosh mutaxassisi

Bizni ijtimoiy tarmoqlarda kuzating

[Facebook](#) | [Telegram](#) | [Telegram murojaat](#) | [Youtube](#) | [Instagram](#)

2023-07-28 15:02:39